

PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI
IMĦALLEF
ONOR. AUDREY DEMICOLI LL.D.

Rikors Ġuramentat Nru **504/2021**

RCC DESIGN & SECURITY LIMITED (C 91903)

VS

ROCKCUT LTD (C 10164)

Seduta ta' nhar it-Tlieta, tnejn u għoxrin (22) t'Ottubru, 2024

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza finali sabiex jiġi dikjarat illi s-soċjeta' intimata naqset mill-obbligi ta' pagament tagħha versu s-soċjeta' rikorrenti tas-somma ta' disgħa u sebgħin elf, ħames mija u tmienja u erbgħin Ewro u wieħed u għoxrin ċenteżmu (€79,548.21), jew somma verjuri, u sabiex is-soċjeta' intimata tiġi ordnata tħallas lis-soċjeta' rikorrenti l-istess somma, jew somma verjuri.

Preliminari

2. Permezz ta' rikors ġuramentat ippreżentat nhar is-sitta u għoxrin (26) ta' Mejju 2021, is-soċjeta' rikorrenti **RCC Design & Security Limited** ippremettiet:

Dikjarazzjoni tal-Oġġett tal-Kawża

- a. *Is-soċjetà rikorrenti topera fin-negozju tal-fornitura ta' materjali u l-appalti fl-industrija tal-kostruzzjoni u manutenzjoni tal-bini;*
- b. *Bejn is-soċjetà rikorrenti u s-soċjetà intimata kien hemm kuntratt ta' appalt, jew aħjar sub-appalt, fi proġett ta' appalt jew xort'oħra tas-soċjetà intimata u, jew tal-Edilrock Joint Venture, li tagħha is-soċjetà intimata hija parti;*
- c. *L-istess proġett kien jirrigwarda fornitura ta' materjali u xogħolijiet għall-installazzjoni tagħhom, fosthom iżda mhux biss bibien interni u esterni, railings interni u esterni u affarijiet oħra kif jista' jiġi provat;*
- d. *Il-proġett involut kien f'fond sitwat fi Triq it-Torri f'kantuniera ma' Triq ix-Xatt ta' Qui-Si-Sana f'Tas-Sliema;*
- e. *Il-vertenza bejn il-partijiet mertu ta' din il-kawża tinħoloq minħabba n-nuqqas ta' tliet soċjetà intimata lis-soċjetà rikorrenti, liema tliet soċjetà huma dawk relattivi għal fatturi differenti kif miġjuba skond ir-rendikont hawn anness u mmarkat bħala **Dok. A**;*
- f. *Is-soċjetà rikorrenti interpellat ripetutament lis-soċjetà intimata għall-tliet soċjetà intimata wara li dawn ġew dovuti skond il-liġi, u liema tliet soċjetà intimata sal-ġurnata tal-lum jammontaw għat-total ta' disgħa u sebgħin elf, u tliet soċjetà intimata u tmienja u erbgħin ewro u wieħed u għoxrin ċenteżmu (€79,548.21), kif anke jidher fir-rendikont hawn anness u mmarkat bħala **Dok. A**, li kien diġà ġie mibgħut lis-soċjetà intimata, kif kienu diġà ntbagħtu l-fatturi msemmija fid-dati miġjuba fuqhom;*

- g. *Għandu jingħad li għar-rigward tal-istess proġett is-soċjetà intimata wettqet diversi pagamenti akkont favur is-soċjetà rikorrenti, kif jista' jigi provat tul il-kawża;*
- h. *Jingħad ukoll li bejn persuni relatati mal-partijiet seħħet korrispondenza u kuntatti frekwenti u notevoli dwar l-andament tax-xogħol;*
- i. *Is-soċjetà intimata ġiet interpellata sabiex tottempora obbligi tagħha diversi drabi, kemm verbalment, kemm bil-miktub, u dan saħansitra b'ittra ġudizzjarja li ġiet enumerata 585/2021 u preżentata fil-11 ta' Frar 2021, madankollu s-soċjetà intimata baqgħet inadempjenti anke jekk huwa magħruf lis-soċjetà rikorrenti li s-soċjetà intimata taf b'dawn l-interpellanzi kollha;*
- j. *Għal dan kollu u għaldaqstant, is-soċjetà rikorrenti kellha tipproċedi b'din il-kawża u atti oħra rilevanti;*
- k. *L-esponenti Clive Ciappara (K.I. Nru. 78989M), fil-kapaċitajiet tiegħu kif fuq jiddikjara li jaf b'dawn il-fatti personalment;*

Raġuni tat-Talba

- a. *Għaldaqstant kellha ssir din il-kawża;*
3. Għaldaqstant ir-rikorrenti talbu lil din il-Qorti sabiex:
- i. *Tikkonferma u tiddikjara li s-soċjeta' intimata naqset mill-obbligi ta' pagament tagħha versu s-soċjeta' rikorrenti skond dak miftiehem u, jew skont il-ligi kif opportun, u dan fl-ammont ta' disgħa u sebgħin elf, u ħames mija u tmienja u erbgħin Ewro u wieħed u għoxrin ċenteżmu (€79,548.21) jew somma verjuri;*
 - ii. *Tordna u tikkundanna lis-soċjeta' intimata tħallas lis-soċjeta' rikorrenti l-ammonti kollha dovuti lilha kif dikjarat u skond il-ligi, u cioe l-ammont ta' disgħa u sebgħin elf, ħames mija u tmienja u erbgħin Ewro u*

wieħed u għoxrin ċenteżmu (€79,548.21) jew somma verjuri, u dan flimkien mal-imgħax dekorribbli skond il-liġi sad-data tal-effettiv pagament għas-saldu;

Bl-imgħax kif mitlub sad-data tal-effettiv pagament għas-saldu, u bl-ispejjeż inklużi dawk li ġiet enumerata 585/2021 u preżentata fil-11 ta' Frar 2021 u tal-mandat ta' sekwestru intavolat kontestwalment ma' dan ir-rikors, kontra s-soċjeta' konvenuta;

4. Permezz ta' digriet mogħti fl-ewwel (1) ta' Ġunju 2021, din il-Qorti appuntat il-kawża għas-seduta ta' nhar it-Tlieta, ħmistax (15) ta' Ġunju 2021, b'ordni għan-notifika tar-rikors lis-soċjeta' intimata, illi ngħatat għoxrin (20) jum biex tirrispondi skont il-liġi;
5. Permezz ta' risposta datata tlieta u għoxrin (23) ta' Ġunju 2021, is-soċjeta' intimata **Rockcut Limited** eċċepiet:
 - a. *Preliminarjament, is-soċjeta' eċċepjenti mhijiex legittima kontradittriċi u għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju in kwantu kwalunkwe kontrattazzjoni, jekk xejn, saret ma' Edilrock Joint Venture, u mhux mas-soċjeta' eċċepjenti;*
 - b. *Preliminarjament ukoll, u mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, is-soċjeta' attriċi għandha tippreżenta kopja sħiħha tal-ħlasijiet kollha li hija rċeviet, tal-fatturi kollha maħruġa, u rendikont sħiħ tal-kont tagħha ma' Edilrock Joint Venture biex tispjega d-diskrepanza bejn ir-rendikont eżebit mar-rikors promotur, u t-talba tagħha;*
 - c. *F'kull każ, u mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, fil-mertu t-talbiet attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt u għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż.*

Is-soċjeta' attriċi ma wettqitx fis-sħiħ ix-xogħolijiet li tagħhom qed titlob il-ħlas, anzi abbandunat ix-xogħol. Is-soċjeta' attriċi hija responsabbli għal xogħol ħażin u mhux skond is-sengħa u l-arti, għal diversi danni,

*fosthom id-differenza fil-prezz li kellu jiġihallas lil terzi wara li kien hemm
ħtieġa li jiġqabbdu kuntratturi oħra biex jikkompletaw u jirrimedjaw ix-
xogħolijiet, oltre għad-dewmien esagerat fl-eżekuzzjoni tax-xogħol;*

- d. F'kull każ ukoll u mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, l-ammont
mitlub mis-soċjeta' attriċi mhuwiex dovut;*
- e. F'kull każ ukoll u mingħajr preġudizzju għas-sueċċepit, l-ammont
mitlub mis-soċjeta' attriċi huwa eżagerat;*
- f. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.*

Bl-ispejjeż.

II-Qorti

- 6. Reġgħet rat ir-rikors ġuramentat tas-soċjeta' rikorrenti **RCC Design & Security Limited** u d-dokumenti annessi miegħu;
- 7. Rat in-nota tas-soċjeta' rikorrenti illi permezz tagħha ġew esebiti: (a) rendikont (*statement*) dwar l-ammont dovut (**Dok A** a fol 16 et seq tal-proċess); (b) *transaction history* flimkien mal-fatturi rilevanti (**Dok B** a fol 19 et seq tal-proċess); (c) korrispondenza elettronika dwar il-fatturi mibgħuta (**Dok C** a fol 45 et seq tal-proċess); (d) korrispondenza dwar bilanċ pendenti sat-3 ta' Jannar 2021, inkluża prova ta' konsenja bil-posta reġistrata (**Dok D** a fol 54 et seq tal-proċess);
- 8. Reġgħet rat ir-risposta ġuramentata tas-soċjeta' intimata **Rockcut Limited**;
- 9. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Clyde Ciappara** in rappreżentanza tas-soċjeta' rikorrenti waqt is-seduta tas-sebgħa (7) t'Ottubru 2021¹;

¹ It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 62 et seq tal-proċess

10. Rat in-nota tas-soċjeta' attriċi illi permezz tagħha ġew esebiti: (a) affidavit ta' Clive Ciappara (**Dok A** a fol 67 *et seq* tal-proċess); (b) affidavit ta' Francesco Camarda (**Dok B** a fol 74 *et seq* tal-proċess); (c) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Francesco Camarda (**Dok C** a fol 79 *et seq* tal-proċess); (d) affidavit ta' Roberto Salvo (**Dok D** a fol 82 tal-proċess); (e) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Roberto Salvo (**Dok E** a fol 83 tal-proċess); (f) affidavit ta' Vito Famiani (**Dok F** a fol 85 tal-proċess); (g) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Vito Famiani (**Dok G** a fol 86 tal-proċess); (h) affidavit ta' Nino sive Antonino Fazio (**Dok H** a fol 87 tal-proċess); (i) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Nino Fazio (**Dok I** a fol 88 tal-proċess); (j) affidavit ta' Emilio Castro (**Dok J** a fol 89 tal-proċess); (k) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Emilio Castro (**Dok K** a fol 90 tal-proċess); (l) affidavit ta' Daniele Galvano (**Dok L** a fol 91 tal-proċess); (m) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Daniele Galvano (**Dok M** a fol 92 tal-proċess); (n) affidavit ta' Giacomo Anastasi (**Dok N** a fol 93 tal-proċess); (o) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Giacomo Anastasi (**Dok O** a fol 94 tal-proċess); (p) affidavit ta' Sergio Macri' (**Dok P** a fol 95 tal-proċess); (q) traduzzjoni għall-Malti tal-affidavit ta' Sergio Macri' (**Dok Q** a fol 96 tal-proċess); (r) kopja legali tal-ittra uffiċjali interpellatorja enumerata 585/2021 preżentata mis-soċjeta' rikorrenti u notifikata lis-soċjeta' intimata (**Dok R** a fol 97 *et seq* tal-proċess); (s) kopja legali ta' digriet ta' din il-Qorti fil-kawża 657/2015 preseduta mill-Prim'Imħallef Mark Chetcuti dwar l-effetti ta' ittra uffiċjali interpellatori u eċċezzjonijiet dwar leġittimu kontradittur (**Dok S** a fol 104 tal-proċess);

11. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Dr Baryl Buttigieg** prodotta mis-soċjeta' intimata waqt is-seduta tat-tlieta (3) ta' Marzu 2022², u rat id-dokumenti minnha esebiti u mmarkati **Dok BB1** sa **Dok BB4**;

12. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Clive Ciappara** prodott mis-soċjeta' intimata in kontro-eżami waqt is-seduta tal-ħamsa (5) ta' Mejju 2022³;

² It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 109 *et seq* tal-proċess

³³ It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 127 *et seq* tal-proċess

13. Rat l-affidavit ta' **Dr Beryl Jean Buttigieg** a fol 156 *et seq* tal-proċess, u d-dokumenti annessi miegħu;
14. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Julian Zammit Tabona**, prodott mis-soċjeta' konvenuta waqt is-seduta tal-wieħed u għoxrin (21) ta' Ġunju 2022⁴;
15. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Joseph Vella**, prodott mis-soċjeta' konvenuta waqt is-seduta tal-wieħed u għoxrin (21) ta' Ġunju 2022⁵, u rat id-dokument minnu esebit u mmarkat **Dok JV1**;
16. Rat l-affidavit ta' **Umberto Lisa** a fol 183 *et seq* tal-proċess;
17. Rat l-affidavit ta' **Mauro Mandolini** a fol 188 tal-proċess, u d-dokumenti annessi miegħu;
18. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Alex Aquilina**, prodott mis-soċjeta' konvenuta waqt is-seduta tal-erbgħa u għoxrin (24) ta' Jannar 2023⁶, u rat id-dokument minnu esebit u mmarkat **Dok AA1**;
19. Semgħet ix-xhieda ulterjuri bil-ġurament ta' **Clive Ciappara**, prodott mis-soċjeta' konvenuta in kontro-eżami waqt is-seduta tal-erbgħa u għoxrin (24) ta' Frar 2023⁷;
20. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Umberto Lisa**, prodott mis-soċjeta' rikorrenti in kontro-eżami waqt is-seduta tal-erbgħa (4) t'April 2023⁸;

⁴ It-traskrizzjoni tax-xhieda tiegħu tinsab a fol 170 *et seq* tal-proċess

⁵ It-traskrizzjoni tax-xhieda tiegħu tinsab a fol 176 *et seq* tal-proċess

⁶ It-traskrizzjoni tax-xhieda tiegħu tinsab a fol 201 *et seq* tal-proċess

⁷ It-traskrizzjoni tax-xhieda tiegħu tinsab a fol 209 *et seq* tal-proċess

⁸ It-traskrizzjoni tax-xhieda tiegħu tinsab a fol 232 *et seq*

21. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament tal-**Av Beryl Buttigieg**, prodotta mis-soċjeta' rikorrenti in kontro-eżami waqt is-seduta tad-disgħa u għoxrin (29) ta' Settembru 2023⁹;
22. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Julian Zammit Tabona**, prodott mis-soċjeta' rikorrenti in kontro-eżami waqt is-seduta tat-tnax (12) ta' Jannar 2024¹⁰;
23. Semgħet ix-xhieda bil-ġurament ta' **Mauro Mandolini**, odott mirs-soċjeta' rikorrenti in kontro-eżami waqt is-seduta tas-sebgha u għoxrin (27) ta' Frar 2024¹¹;
24. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-soċjeta' rikorrenti a fol 306 *et seq* tal-proċess;
25. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-soċjeta' intimata a fol 329 *et seq* tal-proċess;
26. Rat illi l-kawża ġiet differita għas-seduta tal-lum għas-sentenza;
27. Tagħmel is-segwenti konsiderazzjonijiet:

Konsiderazzjonijiet Legali

28. Il-fatti illi wasslu sabiex tiġi intavolata l-kawża odjerna, in suċċint, huma s-segwenti:
29. Is-soċjeta' intimata, flimkien mas-soċjeta' terza Engineering Consulting Solutions Limited, f'konsorzju bl-isem *Edilrock JV*, ġew inkarigati bi proġett fil-blokk bin-numru 70, Triq it-Torri, Sliema, sabiex jestendu l-binja b'ħames

⁹ It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 256 *et seq* tal-proċess

¹⁰ It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 280 *et seq* tal-proċess

¹¹ It-traskrizzjoni tax-xhieda tinsab a fol 299 *et seq* tal-proċess

sulari, u jagħmlu xogħol ta' finitura tal-binja kollha, cioe tal-erba' sulari eżistenti u l-ħames sulari addizzjonali. Għal dan il-għan, il-konsorzju inkariga b'sub-appalt lis-soċjeta' rikorrenti sabiex twettaq ix-xogħol ta' forniture u installazzjoni ta' materjal għal dan il-proġett, u cioe bibien, ħġieġ, poġġamani tat-taraġ u ħadid għax-xaft;

30. Is-soċjeta' rikorrenti qed tikkontendi illi għadu dovut lilha bilanċ fis-somma ta' €79,548.21, rappreżentanti forniture ta' materjal u xogħol mhux imħallas;

31. Mill-banda l-oħra, is-soċjeta' intimata ssostni illi mhu dovut l-ebda bilanċ, u dan għal diversi raġunijiet, fosthom illi x-xogħol illi sar ma kienx skont l-arti u s-sengħa, u l-materjal li ġie fornit ma kienx ta' kwalita' tajba;

32. Madanakollu, qabel tressaq l-eċċezzjonijiet tagħha fil-mertu, is-soċjeta' intimata tibda billi teċċepixxi illi hija mhix il-leġittima kontradittriċi u għandha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju, stante illi kienet Edilrock JV illi kkuntrattat mas-soċjeta' rikorrenti, u mhux is-soċjeta' konvenuta waħedha. Din il-Qorti tqis illi għandha fl-ewwel lok tiġi indirizzata din l-eċċezzjoni preliminari qabel tkompli tittratta l-mertu.

A. Leġittima Kontradittriċi

33. Dwar *joint ventures*, jew konsorzja, jgħid il-**Profs Andrew Muscat** fil-ktieb tiegħu ***Principles of Maltese Company Law***¹²:

The question that needs to be examined briefly in this context is whether a joint venture or a consortium constitutes a juridical person. Needless to say, if the joint venture or consortium actually involves the setting up, for example, of a company, partnership en nom collectif or EEIG between the various joint venturers or members of

¹² Muscat A, *Principles of Maltese Company Law* (MUP, 2007, 1st edn) p 207

the consortium, then the legal position is clear: the joint venture or consortium will have juridical personality because the vehicle used (that of a company, partnership en nom collectif or EEIG) is obviously a juridical person.

The difficulty arises if the joint venture or consortium does not adopt such an obvious form of juridical person. Where no such form is used, the immediate reaction may be to conclude that no juridical person will be involved. The position is not however that simple. Much will depend on the agreement (that is, the joint venture or consortium agreement) reached between the parties. If, for example, as sometimes happens, the parties create a common fund, a management structure, a decision-making procedure and engage employees in the name of the joint venture or the consortium, then the joint venture or consortium may well satisfy the constituent elements of a civil partnership and therefore be regarded as a juridical person in line with the approach adopted by the Maltese courts, as previously discussed.

34. Fil-każ odjern, ma ġiex kontestat illi l-konsorzju kostitwit mis-soċjeta' konvenuta Rockcut Limited u s-soċjeta' terza Engineering Consulting Solutions Limited ma kienx qiegħed jiġi operat tramite xi forma ta' *partnership* jew soċjeta' kummerċjali, iżda jidher illi kien biss isem, jew ditta, illi taħtha kienu qed joperaw iż-żewġ soċjetajiet flimkien. Infatti, għalkemm il-fatturi maħruġa mis-soċjeta' rikorrenti jgħajtu lil "*Edilrock JV*", ma ġie fl-ebda punt kontestat illi l-ħlasijiet kienu jsiru minn kont bankarju li jgħajjat unikament lis-soċjeta' konvenuta¹³, u jirriżulta mill-atti illi kwalsiasi korrispondenza dwar bilanċ pendenti kienet issir bejn is-soċjeta' rikorrenti, l-Inġinier Umberto Lisa personalment u l-*Accounts Department* tas-soċjeta'

¹³ Vide **Dok B** anness mal-affidavit ta' Francesco Camarda, a fol 78 tal-proċess, u **Dok B u Ċ** annessi mal-affidavit ta' Clive Ciappara a fol 72 u 73 tal-proċess rispettivament

konvenuta¹⁴, cioe mhux ma' xi *Accounts Department* tal-konsorzju. Hekk ukoll, ma ngabet l-ebda prova illi l-konsorzju kien jimpjega impjegati bħala konsorzju per se, iżda l-Av Dr Beryl Buttigieg, illi effettivamente hija rappreżentanta legali tas-soċjeta' konvenuta, tirreferi għal-*"lavranti tagħna"*¹⁵. Għaldaqstant, din il-Qorti tqis illi ma jistax jingħad illi l-konsorzju fil-każ odjern kellu personalita' ġuridika, b'dana għalhekk illi l-Qorti taqbel mas-soċjeta' rikorrenti illi l-kawża odjerna ma setgħetx tiġi intavolata kontra l-konsorzju per se;

35. Tibqa' għalhekk il-mistoqsija: ġialadarba kien hemm żewġ soċjetajiet jiffirmaw il-konsorzju, setgħet il-kawża tiġi intavolata biss kontra s-soċjeta' konvenuta ad esklużjoni tas-soċjeta' terza?

36. Ai termini tal-Artikolu 115 tal-Kodiċi tal-Kummerċ, *"(1) Fl-obbligazzjonijiet kummerċjali, hu preżunt, jekk ma jkunx hemm ftehim kuntrarju, li l-kondebituri huma obbligati in solidum."* M'hemm l-ebda dubju illi l-kwestjoni bejn il-partijiet hija waħda ta' natura kummerċjali, u għalhekk *att ta' kummerċ* kif definit fl-Artikolu 5(d) u/jew (e) tal-Kap 13 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-Qorti rat illi ma ngabet l-ebda prova illi tmur kontra l-preżunzjoni stabbilita fl-Artikolu 115 tal-Kap 13 tal-fkaż odjern. Anzi, il-fatt innifsu illi s-soċjeta' konvenuta eċċepiet illi kellu jiġi mħarrek il-konsorzju *as a whole*, u mhux hi biss, minnu nnifsu huwa evidenza tal-fatt illi ż-żewġ soċjetajiet kienu effettivamente qed jaħdmu flimkien, bħala entita' waħda;

37. Minn hawn isegwi għalhekk illi s-soċjeta' rikorrenti kellha l-għażla bejn min miż-żewġ soċjetajiet tħarrek sabiex jirrispondi għall-ħlas dovut. Huwa minnu illi kien ikun aktar integru il-ġudizzju li kieku l-partijiet kjamaw fil-kawża lis-soċjeta' terza; iżda l-fatt illi m'għamlux dan ma jwassalx għan-nullita' tal-att fil-każ odjern. Infatti, l-Inġinier Umberto Lisa, illi huwa d-Direttur tas-soċjeta' terza, xehed kemm-il darba fil-proċeduri odjern, b'dana illi kien konxju ta' dak illi qed jiġi pretiż mis-soċjeta' rikorrenti, u seta' anke jitlob illi jintervjeni fil-kawża jekk ħass illi s-soċjeta' terza, illi tagħha

¹⁴ **Dok Ċ** a fol 45 *et seq* tal-proċess

¹⁵ A fol 256 tal-proċess

huwa Direttur, kellha b'xi mod tiddefendi ruħha u tressaq provi tagħha. Dan, iżda, l-Inġinier Lisa għażel li ma jagħmlux. Ciononostante, din il-Qorti, iżda, hija tal-fehma illi l-provi illi tressqu mhux talli ma jwasslux għal xi forma ta' preġudizzju għas-soċjeta' terza, iżda talli kienu l-istess provi illi kienu jittressqu li kieku s-soċjeta' terza għet ukoll involuta fil-proċeduri interni;

38. Għaldaqstant, ikkunsidrat il-premess, din il-Qorti hija tal-fehma illi l-eċċezzjoni preliminari sollevata mis-soċjeta' konvenuta dwar legittimu kontradittur għandha tiġi **respinta**.

B. Il-Mertu tal-Kawża

39. Din il-Qorti sejra tgħaddi issa sabiex tittratta l-mertu tal-kawża odjerna;

40. Is-soċjeta' rikorrenti ssostni illi s-somma ta' €79,548.21 tikkonsisti prinċipalment fis-segwenti:

- Xogħol addizzjonali illi allegatament sar minħabba li s-soċjeta' rikorrenti għet ingaġġata tagħmel l-installazzjoni qabel saru xogħolijiet oħra minn kuntratturi differenti:
 - Fattura 172 ("*Railing & Doors Work*") fl-ammont ta' €13,074.19¹⁶;
 - Fattura 184 ("*Railing S/Steels with Glass 10/11 Tempert Glass Clear*") (sic) fl-ammont ta' €15,859.20¹⁷;
 - Fattura 187 ("*Railing & Doors Work*") fl-ammont ta' €21,814.32¹⁸;
- Covers għax-xaft:

¹⁶ A fol 36 tal-proċess

¹⁷ A fol 37 tal-proċess

¹⁸ A fol 40 tal-proċess

- Fattura 189 ("*Shaft Covers*") fl-ammont ta' €1,062¹⁹;
- Xogħol suppli u installat iżda mhux imħallas:
 - Fattura 192 ("*New Metal Railing for Common Area*") fl-ammont ta' €702.10²⁰;

41. Filwaqt illi din il-Qorti tirrikonoxxi illi dawn l-ammonti kollha flimkien ma jwasslux għas-somma pretiża mis-soċjeta' attriċi, din il-Qorti setgħet tirriskontra, mill-*statement* anness mar-rikors promotur, illi f'isem ma kinux jiġu mqabbla ma' kull fattura relattiva, iżda kienu jsiru f'isem akkont, b'dana illi sal-fattura numru 172, illi jidher illi hija l-ewwel fattura illi s-soċjeta' rikorrenti qed issostni illi ma gietx imħallsa, diġa' kien hemm bilanċ pendent ta' €8,657.04. Għaldaqstant din il-Qorti mhix sejra tindaga jekk hijiex dovuta s-somma ta' €79,548.21 a bażi tal-fatturi suriferiti b'mod individwali biss, iżda bħala bilanċ meħud *as a whole*. Dan aktar u aktar tenut kont tal-fatt illi s-soċjeta' konvenuta qed tikkontesta illi l-istess bilanċ għadu dovut a bażi tas-segweni raġunijiet:

- a. Id-Direttur tas-soċjeta' rikorrenti kien ta direzzjoni sabiex is-somma ta' €35,400, li kienet tħallset bħala depożitu għal xogħol illi s-soċjeta' rikorrenti kellha tiġi inkarigata tagħmel mis-soċjeta' intimata fl-MCAST²¹, kellha minflok tintuża sabiex jinqata' parti mill-bilanċ dovut mertu tal-kawża odjerna;
- b. Ix-xogħol da parti tas-soċjeta' rikorrenti ma sarx skont l-arti u s-sengħa:
 - i. Il-kwalita' tal-poġġaman ma kinitx aċċettabbli, b'dana illi tqabba dertu Alex Aquilina sabiex jagħmel xi xogħol rimedjali illi għalih tħallas is-somma ta' €3,298.10²². In oltre, dwar ix-xogħol illi s-

¹⁹ A fol 42 tal-proċess

²⁰ A fol 43 tal-proċess

²¹ Vide Fattura 112 a fol 31 tal-proċess, "*Payment on Account on MCAST Facade Work*"

²² Fattura mmarkata **Dok AA1** a fol 206 tal-proċess

soċjeta' rikorrenti tgħid illi sar fuq il-poġġaman, dan kellu jkun xogħol sabiex jitneħħa sadid li ħareġ wara ftit ġimgħat mill-installazzjoni, liema xogħol effettivament ma tlestiex mis-soċjeta' rikorrenti, iżda minn impjegati tas-soċjeta' konvenuta. Is-soċjeta' konvenuta tirrimarka wkoll illi, skont il-fatturi numru 172, 184 u 187, u l-fattura numru 186, jirriżulta illi xogħol rimedjali fuq il-poġġamani kien jiswa ħames darbiet aktar mill-installazzjoni ta' poġġaman ġdid, b'dana illi hija żgur illi ma kinitx ser tagħżel illi jsir xogħol rimedjali li kieku kienet ngħatat l-*option* ta' poġġaman ġdid minflok;

- ii. 24 ħġieġa u numru ta' *brackets* sabiex jinżamm f'postu l-ħġieġ, ma ġewx provduti u installati mis-soċjeta' rikorrenti, b'dana illi tqabbad ċertu Joseph Vella sabiex jissupplixxi l-ħġieġ u jagħmel xogħol ta' installazzjoni, illi għalih tħallas is-somma ta' €4,248²³;
- iii. Kien hemm bibien illi ma twaħħlux sew, u oħrajn illi ma sarilhomx l-aħħar aġġustament sabiex jingħalqu sew, u mhux minnu illi ġew ordnati sitt bibien addizzjonali kif jirriżulta mill-fattura 185;
- iv. Il-covers għax-xaft ġew forniti ta' qies ħażin u kellhom jiġu suppliti mill-ġdid. Għal dan il-għan tqabbad ċertu Kevin Sciberras;

42. Ikkunsidrat il-premess, din il-Qorti tibda billi tirrileva illi s-soċjeta' intimata ma ressqet l-ebda talba rikonvenzjonali għal danni allegatament sofferti per kawża ta' xogħol illi ma sarx skont l-arti u s-sengħa. Għaldaqstant, kwalsiasi riduzzjoni fis-somma pretiża mis-soċjeta' rikorrenti sejra ssir skont il-provi illi tressqu quddiem din il-Qorti fl-ambitu tat-talbiet tas-soċjeta' rikorrenti, b'dana illi f'ċirkostanzi fejn jirriżulta lil din il-Qorti illi xi xogħol inkluż fil-fatturi ma ġiex esegwit, jew materjal ma ġiex fornit, jiġu meħuda in konsiderazzjoni l-prezzijiet relattivi illi jitnaqqsu mill-prezz fejn hekk possibbli. Din il-Qorti tagħmilha ċara għalhekk illi hija mhix sejra tgħaddi sabiex tillikwida danni allegatament sofferti mis-soċjeta' konvenuta, stante

²³ Fattura mmarkata **Dok JV1** a fol 179 tal-proċess

illi ma saret l-ebda talba f'dan is-sens. Id-dritt tas-soċjeta' konvenuta f'dan ir-rigward, iżda, jibqa' impreġudikat b'din is-sentenza;

43. Din il-Qorti tagħmel imbagħad is-segwenti osservazzjonijiet:

a. F'dak illi jirrigwarda s-somma ta' € 35,400

44. L-Inġinier Umberto Lisa, fl-affidavit tiegħu, jgħid illi fi Frar 2020 il-konsorzju kien għadda depożitu ta' €35,400 lis-soċjeta' rikorrenti sabiex jithallas l-Inġinier Mandolini, illi kien qiegħed jagħmel xi disinn relatat mal-proġett tal-MCAST. Jgħid l-Inġinier Lisa, *"This project never commenced, and afterwards, we came to know that Engineer Mandolini was never forwarded the deposit that we had given to RCC specifically for that purposes. In fact, it was us who ended up paying Engineer Mandolini directly."*²⁴ Dan jikkonfermah ukoll l-Inġinier Mandolini stess fl-affidavit tiegħu²⁵:

In August 2020, I issued an invoice addressed to RCC Design and Security Ltd requesting a part payment of fifteen thousand euro (€15,000) for the work that I had already carried out, mainly technical drawings ("MM1"). I used to call Francesco Camarda often to remind him to make the payment. However, this payment was not forthcoming, and therefore I decided to suspend the works.

Some time later I was contacted directly by Umberto Lisa who told me that he required the technical drawings to start installation works. I informed him that I was not going to provide these drawings because RCC Design and Security had not paid my invoices. Umberto Lisa

²⁴ A fol 184 tal-proċess

²⁵ A fol 188 tal-proċess

asked me whether I was interested to work directly for Edilrock JV and I confirmed that I was interested in doing so.

Eventually, I met Umberto Lisa in Rome, Italy around September 2020 and we agreed that I would continue to carry out the works and that Edilrock JV would be paying me directly for my work.

45. Clive Ciappara, Direttur tas-soċjeta' rikorrenti, jikkonferma illi l-Inġinier Mandolini ma tħallasx mis-soċjeta' rikorrenti²⁶, u jgħid illi, *"konna ħa nħallsulu l-passaġġi meta jiġi Malta għal kemm-il darba jiġi Malta, ħallasnilu l-lukandi għal kemm-il darba ġie Malta, ħallasna l-passaġġi tagħna kemm-il darba morna Milan u naraw ... u l-materjali kollha, dak hu."*²⁷ Ciappara jgħid ukoll illi, dwar dan il-proġett, *"Itqajna man-nies, ma' inġiniera, morna l-Italja naraw il-matejal li ħa nużaw, għamilna il-pjanti, ġibna l-inġinier [cioe l-Inġinier Mandolini] għamel il-pjanti kollha"*, b'dana illi jagħti l-impressjoni illi s-somma ta' €35,400 illi ġiet mgħoddija lilu mis-soċjeta' konvenuta kienet ħlas għal dan ix-xogħol; madanakollu, meta wieħed iqis illi (a) Ciappara stess jikkonferma illi Mandolini ma tħallasx mis-soċjeta' rikorrenti, u (b) ma ngābet l-ebda prova tal-ispejjeż illi s-soċjeta' rikorrenti allegatament għamlet f'dan ir-rigward, din il-Qorti ssibha diffiċli temmen il-verżjoni ta' Clive Ciappara illi d-depożitu intuża għall-iskop illi għalih kien ġie mgħoddi. Aktar issibha faċli illi temmen il-verżjoni tas-soċjeta' konvenuta, cioe illi Ciappara kien ta struzzjonijiet sabiex dan id-depożitu jiġi paċut mad-dejn illi kellha s-soċjeta' konvenuta ma' dik rikorrenti;

46. **Din il-Qorti għalhekk tqis illi s-somma pretiża mis-soċjeta' rikorrenti għandha tiġi ridotta fl-ammont ta' €35,400.**

b. F'dak illi jirrigwarda xogħol li ma sarx skont l-arti u s-sengħa

²⁶ A fol 152 tal-proċess

²⁷ A fol 153 tal-proċess

47. Julian Zammit Tabona, illi huwa l-proprjetarju tal-blokk illi fih ġie inkarigat il-konsorzju Edilrock JV sabiex jagħmel ix-xogħol ta' żvilupp u appalt, u li fih ħadmet f'sub-appalt is-soċjeta' rikorrenti, jixhed²⁸ illi:

- *"il-gallerija fil-bidu kien hemm dawl ta' stainless steel, bil-ħgieġ ġo fihom, kien hemm ħgieġ nieqes, kien hemm stainless steel kien qed tippikja bis-sadid u wara ftit ġimgħat";*
- *"kien hemm partijiet fil-dal-istainless steel li kien iżomm il-ħgieġ ma kinux hemm, kien hemm ħafna ħgieġ nieqes l'hawn u l'hemm";*
- *"Ir-railings ta' ġewwa tal-intern tal-blokk kollu bdew iwaħħluhom, il-finishing biex niftehmu, iż-żebgħa u l-finishing taż-żebgħa ma kinitx up to standard għalina u aħna għidnilhom li ma konniex se naċċettaw kif kienet [...] Umbagħad again ġabet il-xiħadd li għamlu l-finishing";*
- *"L-internal doors kienu tal-injam, iva hemmhekk kellna ftit problemi għax meta bdejna narawhom kellna ftit mill-kaxxa, l-biċċa ta' barra dik hemm [...] Ix-xambrelli kienu qed jaqgħu. [...] Again dak il-każ niftakar kellha ftit mix-xambrelli neqsin kienet ġabet il-xi ħadd biex tirrangħom."*
- Rigward il-covers tax-xaft, *"dawn konna fejn huma l-covers, fejn huma l-covers, il-covers ġejjin ġejjin ġejjin, qatt ma ġew imbagħad fl-aħħar [Beryl] ġabet lil xi ħadd biex jagħmel il-covers";*

48. Din ix-xhieda hija, fil-fehma tal-Qorti, l-aktar xhieda imparzjali illi setgħet titressaq fil-kawża odjerna, stante illi hija x-xhieda ta' terz proprjetarju illi effettivament ma kellu l-ebda rapport kuntrattwali mas-soċjeta' rikorrenti, iżda kien qed jippretendi servizz illi għalih kien qiegħed iħallas, mingħand il-konsorzju. Infatti jsostni hu stess illi hu kien jilmenta mal-Av Beryl Buttigieg dwar in-nuqqasijiet u *snags* illi kien jikkonstata fil-blokk u fix-xogħol illi kien qiegħed isir u żamm lill-konsorzju responsabbli għall-istess.

²⁸ Xhieda a fol 170 et seq tal-proċess

Il-Qorti ma tarax għalfejn m'għandhiex temmen il-verżjoni tiegħu, liema verżjoni hija dik vantata wkoll mis-soċjeta' konvenuta, u korraborata minn xhieda ta' terzi oħra illi għamlu wkoll xogħol fil-blokk wara illi waqfet taħdem fil-blokk is-soċjeta' rikorrenti. Joseph Vella²⁹, installatur tal-ħġieġ, jixhed illi *"Kien hemm xi xogħol nieqes u għamiltu, kien hemm xi xogħol ħażin irrangajtu wkoll."*, liema xogħol kien jikkonsisti f' *"xogħol ta' ħġieġ u stainless steel [...] Bħal brackets mhux imwaħħlin, brackets neqsin"*. Jikkonferma wkoll illi kien jaf li *"kien hemm in-nies jaħdem xi ħaddieħor u dħalt jien floku għax telaq kollox kif kien"*. Hekk ukoll, Alex Aquilina³⁰ jixhed illi, *"Kien hemm puġġaman ta' railing dan kien mibdi imma mhux komplut, u morna aħna u komplejna x-xogħol"*. Jikkonferma illi kien poġġaman tal-komun, u li l-kumpanija tiegħu żebgħetu u tatu l-kulur;

49. Jiġi rilevat illi l-fatturi eseblti mis-soċjeta' rikorrenti mhumieħ, fil-maġġor parti tagħhom, *itemised*. Infatti, per eżempju, ix-xogħol rimedjali li sar fuq il-poġġaman u l-bibien huwa meqjus bħala ammont globali wieħed, filwaqt illi l-ħġieġ tal-galleriji huwa kwotat fil-fatturi bil-metru u jinkludi l-poġġaman miegħu. Għaldaqstant, **din il-Qorti hija fl-impossibilita' illi tikkalkula eżattament kemm, mill-ammont pretiż, mhuwiex dovut mis-soċjeta' rikorrenti**. Ciononostante, din il-Qorti rat illi x-xhieda tas-soċjeta' konvenuta illi ssuplixxew ix-xogħol illi allegatament ma ġieħ fornit mis-soċjeta' rikorrenti, ippreżentaw fatturi b'valuri tax-xogħol illi kien rikjest. Din il-Qorti, sejra għalhekk **tnaqqas l-ammont indikat f'dawn il-fatturi mis-somma globali pretiża mis-soċjeta' rikorrenti, b'dana illi l-materjal mhux fornit mis-soċjeta' rikorrenti u l-ispejjeż arrekat mis-soċjeta' konvenuta jiġi hekk rifless**;

50. Dwar il-bibien, din il-Qorti tasal temmen il-verżjoni tar-rappreżentant tas-soċjeta' rikorrenti Clive Ciappara illi s-sitt bibien illi ġew ordnati kienu ġew ordnati stante illi l-bibien oriġinali kienet saritilhom ħsara peress illi twaħħlu waqt li xogħol ieħor kien għadu għaddej, stante illi anke l-ħaddiema terzi illi daħlu wara s-soċjeta' rikorrenti f'Ottubru 2020 kkonfermaw illi x-xogħol

²⁹ A fol 176-177 tal-proċess

³⁰ A fol 202 tal-proċess

ta' *finishing* fil-blokka kien għadu għaddej sa meta daħlu jagħmlu x-xogħol rimedjali huma; madanakollu, din il-Qorti ssibha kemmxejn diffiċli temmen illi l-fatt illi x-xogħol kien għadu għaddej kien ser iwassal biex jaqgħu x-xambrelli kif xehed Julian Zammit Tabona. Ix-xambrelli jaqgħu għax ma jkunux imwaħħla sew, skont l-arti u s-sengħa. Għaldaqstant, filwaqt illi din il-Qorti tikkonċedi illi l-ammont għal bibien addizzjonali huwa dovut, ma tikkonċedix illi huwa dovut hlaas għal xogħol rimedjali skont il-fattura bin-numru 187. **Madanakollu, din il-Qorti rat illi, anke f'dan il-każ, l-ammont fuq din il-fattura huwa wieħed globali**, illi jinkludi x-xogħol fuq il-poġġaman u x-xogħol rimedjali fuq il-bibien. **Din il-Qorti ssibha għalhekk fl-impossibilita' illi tillikwida l-ammont illi għandu jiġi ridott għax-xogħol rimedjali illi sar fuq il-bibien;**

51. Finalment, rigward il-covers għax-xaft, din il-Qorti rat illi x-xhieda ta' Julian Zammit Tabona tikkorrabora dik tas-soċjeta' konvenuta, u cioe illi l-covers forniti mis-soċjeta' rikorrenti – jekk forniti – ma setgħux jintużaw, u ntużaw covers forniti minn terzi. Għaldaqstant, **din il-Qorti lanqas tqis illi huwa dovut l-ammont ta' €150 skont il-fattura bin-numru 189;**

52. Għaldaqstant, fid-dawl tal-premess, din il-Qorti tqis illi s-somma pretiża mis-soċjeta' rikorrenti għandha titnaqqas bis-segwenti ammonti:

	€ 1,062 għax-shaft covers
	€ 3,298.10 għax-xogħol rimedjali fil-poġġaman
	€ 4,248 għax-xogħol rimedjali fi hġieg u galleriji
TOTAL:	€ 8,608.10

53. Għaldaqstant, din il-Qorti tqis illi huwa dovut lis-soċjeta' rikorrenti mis-soċjeta' konvenuta s-segwenti bilanċ:

$$\begin{aligned} & \text{€ 79,548.21} - (\text{€ 35,400} + \text{€ 8,608.10}) \\ & = \underline{\underline{\text{€ 35,540.11}}} \end{aligned}$$

Decide

54. Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta' u tiddeċiedi billi:

- (i) **Tilqa'** l-ewwel talba rikorrenti u tiddikjara illi s-soċjeta' intimata naqset mill-obbligi ta' pagament tagħha versu s-soċjeta' rikorrenti fis-somma ta' **ħamsa u tletin elf, ħames mija u erbgħin Ewro u ħdax-il ċenteżmu (€35,540.11)**;
- (ii) **Tilqa'** t-tieni talba rikorrenti u tikkundanna lis-soċjeta' intimata tħallas lis-soċjeta' rikorrenti l-ammont dovut lilha kif deċiż f'din is-sentenza, flimkien mal-imgħax dekorribbli mid-data ta' din is-sentenza, sad-data tal-effettiv pagament;
- (iii) **Tiċħad** l-eċċezzjonijiet tas-soċjeta' konvenuta in kwantu mhux kompatibbli ma' din id-deċiżjoni.

Peress illi mhux qed jiġu miċħuda *in toto* t-talbiet rikorrenti, is-soċjeta' rikorrenti qed tiġi kundannata tħallas kwart (1/4) tal-ispejjeż ġudizzjarji, filwaqt illi s-soċjeta' konvenuta qed tiġi kundannata tħallas ir-rimanenti tliet kwarti (3/4) tal-ispejjeż ġudizzjarji, liema spejjeż jinkludu l-ittra ufficjali enumerata 585/2021 u l-mandat ta' sekwestru intavolat kontestwalment mar-rikors promotur.

Moqrija.

Onor Imħallef Dr Audrey Demicoli LL.D.

**Geraldine Rickard
Deputat Registratur**